

Nekroloji :

PROF. DR. HÜSEYİN GAZİ YURDAYDIN'IN HAYATI VE ÇALIŞMALARI

NESİMİ YAZICI*

Hüseyin G. Yurdaydın, 10 Temmuz 1923'te Eskişehir ili Seyitgazi ilçesi- nin Akin köyünde doğdu. O sırada köyünde ancak üç sınıflı bir ilkokul bulunmakta idi. Burayı 1932'de bitirdi. Bir yıl aradan sonra kendi köyünün yakınında bulunan Kırka nahiyesinde beş sınıflı *Bölge Yatılı İlkokulu* açılmış bulunduğundan, bu okulun dördüncü sınıfına kaydolarak 1935 yılında burayı bitirdi. Daha sonra, dedesi yerindeki büyük amcasının teşvikiyle Eskişehir'e giderek Eskişehir (Atatürk) Lisesi'nin orta kısmını 1938'de tamamladı. Lise öğrenimini ise, Millî Eğitim Bakanlığı hesabına İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nde yatılı olarak 1941'de tamamladı. Bu sırada bir yıl Kars ili merkez Gazi İlkokulu'nda öğretmenlik yapan Yurdaydın, açılan sınavları kazanarak 1942-43 ders yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Tarih-Coğrafya Bölümü'ne girdi, 1944'te buradan mezun oldu ve Millî Eğitim Bakanlığı'na Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü'ne Tarih-Coğrafya öğretmeni olarak tayin edildi. Ancak aynı senenin Ekim ayında Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun bir kararından yararlanarak Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih -Coğrafya Fakültesi'nin Tarih Bölümü'nün üçüncü sınıfına kaydoldu. Fakat Hüseyin G. Yurdaydın'ı burada bir sürpriz bekliyordu.

Fakülte'deki ilk yılını başarı ile tamamlayan ve tarihçiliğin ilk heyecan ve hevesi ile yaz tatilinden faydalanarak İstanbul'a Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne araştırmalar yapmak üzere giren Yurdaydın'a Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı'nın imzasını taşıyan resmî bir mektup ulaştı. Mektupta kendisinin Millî Eğitim Bakanlığı'na mecburî hizmetle yükümlü bir öğretmen olduğu ve bu hizmeti tamamlandıkça Fakülte'ye kayıt hakkının bulunmadığı, kayıt işleminin sehven yapılmış olduğu belirtilerek, Fakülte ile ilişkisinin kesildiği ifade ediliyordu. Bunun üzerine derhal Ankara'ya dönen Yurdaydın, Fakülte'ye tekrar devam edebilmek, tabiatıyla bunun için de kay-

* Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

Bu metin rahmetli hocamız hayatta iken onunla birlikte kaleme alınmış ve *OTAM* dergisinin 7. sayısında (s. 483-495) yayımlanmıştır. Bu defa küçük tadiller ve bazı eklerle iküfa edilmiştir.

dını tazeletebilmek için büyük sıkıntılara göğüs germek mecburiyetinde kaldı. Gerçekten de güçlüklerle dolu bir yılın sonunda, Haziran 1946'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü bitmişti. Ancak aynı sıkıntılar bu defa da lisansüstü eğitim söz konusu olduğunda karşısına dikildi. 1946 yılında Üniversite özerkliğe kavuşmuş olduğu için, daha önceki sıkıntıları bilen Fakülte yönetimi, Millî Eğitim Bakanlığı izin vermedikçe, Yurdaydın'ın ne dışarıdan burslu olarak doktora yapmasına ve ne de Fakülte'ye asistan olarak kabul edilmesine müsaade etmiyordu. Bir yıla yakın süren bir uğraş döneminden sonra Yurdaydın, ancak burssuz olarak Fakülte dışından doktora öğrenciliğine başlayabildi. Bu sırada *İnönü (Türk) Ansiklopedisi* bürosunda bir yıl süre ile musahihlik yaptı. Ancak bu defa da askerlik problemi ile karşı karşıya geldi. Kasım 1947-48 arasında vatanî hizmetini yedek subay olarak, okul dönemi sonrasında İngilizce sınavında başarılı olması dolayısıyla Ankara Etlik'te Muhabere Deposu'nda Tercüman olarak tamamladı. Terhisinden sonra 1948-49 ders yılında doktora çalışmalarına muntazaman devam edebilmek arzusuyla durumuna uygun bir iş arayan Yurdaydın, bütün bu uğraşları sırasında kendisine daima yardımcı olmuş olan hocası *Prof. Dr. Şinasi Altundağ*'ın Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji'nin Lise kısmında öğretmenlik yapan eşi Fikret Hanım'ın hastalanması üzerine, burada Tarih öğretmenliğine başladı. Bu arada bir süre bir lisede Matematik dersleri de veren Yurdaydın bir taraftan da Millî Eğitim Bakanlığı'nın önüne çıkardığı sayısız engelleri aşmak için mücadelesine devam etti.

İşte bu sırada aynı bakanlıktan müşfik bir el kendisine uzandı. Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürü *Aziz Berker*, yakın ilgisinin bir sonucu olarak Yurdaydın'ı, Bursa Genel Kitaplığı'na Mayıs 1949'da, özellikle de buradaki yazmaların tasnifinde çalışmak üzere uzman/memur olarak tayin etti. Bu görevi sırasında Kasım 1949'da açılan Devlet Yabancı Dil sınavında başarı göstererek bir üst dereceye yükseltildiğinde, Bakanlık çevreleri bu başarıyı biraz hayret, biraz da takdirle karşıladılar. Yurdaydın, Aralık 1949'da da, aynı yıl içerisinde açılmış bulunan ülkemizin ilk İlahiyat Fakültesi'nin asistanlık sınavlarında başarılı oldu. Nisan 1950'de Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde asistan olarak göreve başlayan Hüseyin G. Yurdaydın, artık akademik çalışmalarına daha düzenli bir biçimde devam edebilme imkânını bulmuştu.

Hüseyin G. Yurdaydın, Kasım 1952'de *Bostan'ın Süleymannâmesi* adlı tezi ile Tarih Doktoru oldu. Daha sonra çalışmalarına devam eden Yurdaydın, Kasım 1958'de *Kanunî Devrinin Gayr-ı Matbû Kaynakları* adlı tezi

ile Tarih Doçenti oldu. Biz burada doktora ile doçentlik arasındaki altı yılın kısa hikâyesini vermek istiyoruz. Böylece bir cümle ile anlatılan bu uzun sürenin ne gibi sıkıntıları içerebildiği daha iyi anlaşılabilir olacaktır.

O sırada geçerli olan usullere göre Yuraydın, doktorasını tamamladığı Kasım 1952'den iki tam yıl sonra tezini tamamlayarak doçentliğe başvurabilirdi. O da öyle yaptı. 1954 Kasımında doçentlik prosedürünü başlatmak üzere müracaat etti. Yurdaydın bu aşamada yabancı dil sınavını verdi ise de, tezi kabul edilmediğinden bir sonraki dönemi (yılı) beklemesi gerekti. 1956 sonbaharında bu defa da deneme dersinden başarısız kabul edilmişti. Bu sonuçta Yuraydın'ın hem Gazi Eğitim Enstitüsü'nden ve hem de Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi'nden hocası olan *Prof. Dr. Akdes Nimet Kurat*'ın rolü olduğu söylentisi yayılmıştı. Buna göre bu sırada *M. Altay Köymen*, profesörlüğünü engellediği düşüncesiyle Akdes Nimet Kurat'ın *Purut Seferi* adlı eserini tenkit eden bir yazı yazmış, bu yazı da Yuraydın'ın tertip, tanzim ve tahhiyle görevli bulunduğu *İlâhiyat Fakültesi Dergisi*'nde yayınlanmıştı. Akdes Nimet Kurat bu yazıdan Yurdaydın'ın kendisini önceden haberdâr etmesi gerektiğini düşünüyor ve bunu yapmadığı için de ona olan kırgınlığını herkesin önünde ifade ediyordu. Deneme dersindeki başarısızlıkta Akdes Nimet Kurat Bey'in bu tutumunun etkili olduğu söylentisi o sırada yayılmıştı. Nitekim bugün burada isimlerinden bahsettiğimiz bütün diğerleriyle birlikte kendisi de Allah'ın rahmetine kavuşmuş olan şair/İlâhiyat Fakültesi Klasik Türkçe Dinî Metinler hocası *Rıfki Melul Meriç Bey* bu olayla ilgili olarak şu beyitle tarih düşürmüştü:

Mısrâ-ı tarihini üçe taksim eyledim.
Sâl-i izmihlâlini bulmak için aldım birin
Kırımı ithal edince çıkdı yek tarih tamam
Kimse etmez bir Tatarın bir Tatara etüğün

(Tarih 1957. Burada Rıfki Bey, Akdes Bey'in Yuraydın'ın Tatar asıllı olduğunu zannettiğini vurgulamak istiyor).

Ertesi yıl Yurdaydın doçent olunca bu defa da yeni bir dörtlükte doçentliğine tarih düşüren Rıfki Bey;

Dehâlet eyledi Hüseyin-i mazlûma
Kavuşmak istedi zîrâ sürûra Yurdaydın.
Bu yıl etti dersinde tarh-ı kıvâm
Düçent olup erdi huzûra Yurdaydın (1958)

Hüseyin Gazi Yurdaydın Mart 1966'da Profesör oldu ve Temmuz 1990'da emekli oluncaya kadar Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde görev yaptı.

Prof. Dr. Hüseyin G. Yurdaydın, tamamı Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde geçen kırk yılı aşkın akademik hayatı içerisinde, gerek fakültesinde ve gerekse üniversitesinde çok değişik idarî ve ilmi faaliyetlerde bulunmuştur. Bunlar arasında; Fakülte Kurulu, Yönetim Kurulu üyelikleri, Bölüm Başkanlığı, Türk ve İslâm Sanatları Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Üniversite Senatosu Üyeliği, İlahiyat Fakültesi Dekanlığı (Kasım 1966-Kasım 1968) v.b. saymamız mümkündür.

Prof. Dr. Hüseyin G. Yurdaydın, A. Ü. İlahiyat Fakültesi'nde Türk-İslâm Tarihi, İslâm Kurumları Tarihi, Paleografi- Epigrafi gibi dersler okuttu. İslâm Kurumları Tarihi Kürsüsü'nü kurdu. Yurdaydın, kendi fakültesi dışında *Konya ve Kayseri Yüksek İslâm Enstitüleri'nde*, Diyarbakır *Dicle Üniversitesi'nde* dersler verdi. Ülkemizde başta Osmanlı Tarihi sahasında olmak üzere çok sayıda değerli ilim adamının yetişmesine değişik aşamalarda önemli karkılarda bulundu. Yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da çeşitli merkezlerde inceleme ve araştırmalarda bulundu, konferanslar verdi. Bunlar arasında hemen hatırlayabildiğimiz birkaçı şunlardır: 1953-54 ders yılında Araştırma Görevlisi olarak Kanada'nın Montreal şehrinde bulunan Mc. Gill Üniversitesi'ne bağlı İslâm Araştırmaları Enstitüsü'nde görev yaptı. 1959 yılında üç ay süre ile Viyana Millî Kütüphanesi'nin Türkçe Yazmalar Bölümü'nde araştırmalarda bulundu. 1961'de Ankara Üniversitesi'nin sağladığı imkânlarla bir yıl süreyle tekrar Viyana Millî Kütüphanesi'nde araştırmalar yaptı. 1964'te İngiliz Kültür Heyeti'nin sağladığı imkânlarla ikibuçuk ay süreyle Londra'da British Museum'un Türkçe Yazmalar Bölümü'nde araştırmalar yaptı. 1968 Aralık'tan itibaren üç ayı Londra'da British Museum'da, üç ayı da Paris Millî Kütüphanesi'nde olmak üzere altı ay süreyle araştırmalarda bulundu. 1971 yılında Dışişleri Bakanlığı'nca Malazgirt'in 900. yılı dolayısıyla Pakistan'a gitti ve burada konferanslar verdi. Nisan-Haziran 1981 arasında Madrid'te bulunan Yurdaydın burada, 30 Haziran-4 Temmuz 1981'de toplanan (Cuenca, İspanya) Osmanlı Öncesi ve Osmanlı Dönemi IV. Kongresi'nin hazırlık çalışmalarını gerçekleştirdiği gibi, Madrid Millî Kütüphanesi'ndeki Türkçe yazmaların kataloğunu hazırladı. 1987-88 ders yılında Roma'da bulunan Katolik Gregoriana Üniversitesi'nde bir yarıyıl misafir profesör olarak Türk-İslâm Tarihi dersleri verdi.

Prof. Dr. Hüseyin G. Yurdaydın, 1983-1995 arasında Türk Tarih Kurumu Asli Üye'liğinde bulunmuş, bu süre içerisinde Yeniçağ Araştırma ve Uygulama Kolu Başkanlığı'nı yapmıştır. Prof. Yurdaydın aynı zamanda Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Derneği'nin Türkiye Millî Komitesi Başkanlığı'nı yapmış olup, vefatına kadar da bu derneğin Uluslararası Komite üyesi olarak kalmıştır. Aynı şekilde Kasım 1995'te Türk Tarih Kurumu Asli Üyeliği sona eren Prof. Yurdaydın, 7 Aralık 1995'ten sonra Türk Tarih Kurumu Şeref Üyesi olmuştur.

Prof. Dr. H.G. Yurdaydın yurt içi ve yurt dışında, millî ve milletlerarası çok sayıda kongreye tebliğle katılmış, bunlar meslektaşları arasında büyük ilgi ile karşılanmıştır. Şimdi kendisinin de yardımlarıyla düzenlediğimiz yayınlarının bir listesini tarih sırası içerisinde vermek istiyoruz. Bununla birlikte kırk yılı aşan bir akademik hayatın değişik zamanlarında, muhtelif yerlerde yayınlanan çalışmaların tamamının burada bulunamayabileceğini de belirtmemiz yerinde olacaktır. Bu vesile ile üzerinde durulabilecek bir husus da, Prof. Dr. Hüseyin G. Yurdaydın'ın yayınlarının uyandırdığı ilgi konusudur. Ben de bir öğrencisi olmakla daima öğündüğüm hocamın, şu veya bu çalışmasının uyandırdığı ilgiyi, onlara yapılan atıfları ve yazılan tanıtma yazılarının hiç değilse bir kısmını burada sıralayabilirim. Fakat böyle bir liste, yanında yetişenlerin bile, uzun yıllar önce profesörlük düzeyine ulaştığı muhterem hocamız için sanki tekrar bir "yayın ve atıflar dosyası" hazırlamak gibi olmaz mıydı?

Prof. Dr. Hüseyin G. Yurdaydın, 26 Aralık 1999'da Rabbine kavuştu ve Ankara'da Asri Mezarlığa defnedildi. Ruhun şâdolsun hocam.

PROF. DR. HÜSEYİN GAZİ YURDAYDIN'IN YAYIMLANMIŞ KİTAP, MAKALE VE TEBLİÇLERİ

1947

- 1- *Altın Ordu*, Türk (İnönü) Ansiklopedisi.
- 2- *Amasya*, Türk (İnönü) Ansiklopedisi.
- 3- *Amasya Andlaşması*, Türk (İnönü) Ansiklopedisi
- 4- *Anglesey Konutu*, Türk (İnönü) Ansiklopedisi
- 5- *Ziştovi Barış Andlaşması*, Aylık Ansiklopedi.

1948

6- *Nevşehirli Damat İbrâhim Paşa*, Aylık Ansiklopedi.

1950

7- *Ferdî'nin Süleymân-nâme'sinin Yeni Bir Nüshası*, AÜDTCF Dergisi VIII. 1-2 (Mart-Haziran 1950), ss. 201-223.

1951

8- *Fârabi'nin Siyâsî Nazariyeleri*, Prof. H.K. Sherwanî'den Tercüme AÜDTCF Dergisi. VIII.4(1951), ss., 441-458.

1952

9- *Kitâb-ı Bahriye'nin Telifi Meselesi*, AÜDTCF Dergisi, X. 1-2 (1952) ss. 143-146.

10- *Sigetvar-nâmeler*, A.Ü. İlähiyat Fakültesi Dergisi I. 2-3 (1952). ss. 124-136.

1953

11- Prof. W.C. Smith, *Modern Türkiye Dînî Bir Reforma mı Gidiyor?* AÜİF Dergisi II, 1 (1953). ss. 73-74.

12- Prof. Syed Abdul Latif, *The Mind al-Kurân Builds*, AÜİF. Dergisi II.1 (1953). ss. 112-117.

(Bu yazıların özet halindeki Almanca tercümeleri hakkında bak: Prof. Dr. G. Jaeschke. *Die Welt des İslâm*. III, 3-4, ss. 273-274)

1954

13- *Türk Sanatının Varlığını İnkâr Eden Batılı Sanat Tarihçileri*, AÜİF. Dergisi III. 1-2 (1954)ss. 55-58.

14- *İslâm Resminin Menşeleri*, AÜİF. Dergisi, III. 3-4 (1954), ss. 31-55.

15- E. Wellesz, *Akbar's Religions Thought Reflected in Moğul Painting*. AÜİF. Dergisi III. 1-2 (1954). ss. 106-107 (Kitap tenkidi).

16- *Bostan'ın Süleymân-nâmesi*, *Belleten XIX*, 74 (Nisan 1955) ss. 137-202.

1955

17- *Gazâlî'ye Göre Nazâri ve Tatbikî Siyaset*, Prof. H.K. Shermanî'den tercüme, AÜİF. Dergisi, IV. 3-4 (1955). ss. 21-38.

1956

18- *Kemal Paşa-zâde'nin Tevârih-i Âl-i Osman'ın Onuncu Cildi Hakkında*, Vakıflar Dergisi, III (1956).

19- *Al-Birûnî*, Commemoration Volume, Vakıflar Dergisi, III (1956).

20- *Din İlminde Tarih ve Fenomoloji*, Prof. R. Pettazoni'den tercüme, AÜİF. Dergisi, V. 1-4 (1956).ss. 189-191.

21- *İslâmiyet'in İlk Devirlerinde Hükümet Müessesenin Tekâmülü*, Prof. H. A. R. Gibb'ten tercüme, AÜİF. Dergisi, V. 1-4 (1956) ss. 198-205.

1957

22- *Başlangıcından XIII. Yüzyıl Sonlarına Kadar Müslüman Minyatürü*, Yıllık Araştırmalar Dergisi, II(1957), ss. 181-192.

23- *Doğu ve Batı Hikmetleri*. E.W.F. Tomlin'den tercüme, AÜİF Dergisi, VI, 1-4 (1957), ss. 70-79.

1959

24- *İslâm Düşüncesi ve Tarihdeki Yeri*, Ankara 1959. (De Lacy O'Leary'nin *Arabic Thought and its Place in History* adlı kitabının Y. Kutluay ile birlikte tercümesi).

25- Prof. Y. Abadan-Prof.B. Savcı, *Türkiye'de Anayasa Gelişmelerine Umumî Bir Bakış*, AÜİF. Dergisi, VIII (1958-1959), (Kitap Tanıtma).

26- *Matrakçı Nasûh, Hayatı Eserleri*, İslâm İlimleri Enstitüsü Dergisi. I (1959). ss.111-122.

1960

27- *Matrakçı Nasûh'un Süleymân-nâmesi*, V. Türk Tarih Kongresi, Ankara 12-17 Nisan 1956. Kongreye Sunulan Tebliğler, ss.374-388. Ankara 1960.

28- *Tabîb Ramazan'ın Yeni Bir Eseri*, AÜİF Dergisi, VIII (1960), ss. 55-60

29- *Din Fenomolojisi*, AÜİF Dergisi, VIII (1960), ss. 51-54.

30- V.Minorsky, *The Chester Beatty Library, a Catalogue of the Turkish Manuscripts and Miniatures. with an Introduction by the Late J.V.S. Wilkinson*, Dublin 1958, Belleten, XXIV, 96 (Ekim 1960) ss.665-668. (Kitap tanıtma).

1961

31- *Kanunî'nin Cülûsu ve İlk Seferleri*, Ankara 1961, AÜİF Yayınları (Bu kitap hakkında bkz.: Meredith Owens, Oriens, 17 (1964). p.221.

32- *Türkiye'nin Dinî Tarihine Umumi Bir Bakış*, AÜİF. Dergisi IX (1961), ss.109-120.

33- *Öğretmen Yetiştirme Meselesi*, Eğitim Hareketleri, Sayı:77 (Mayıs 1961).

34- *Türk Düşüncesi, Karamanoğlu Mehmet Bey ve Yunus Emre*, Eğitim Hareketleri, Sayı. 78 (Haziran 1961).

1962

35- *Türkiye'nin Dinî Tarihi ile İlgili Notlar; 1 Üstüvânî Risâlesi*, AÜİF. Dergisi X (1962), ss.71-78

36- *Gazavat-nâmelere Ek III*, AÜİF. Dergisi, X (1962).ss. 167-174.

37- *Bir Türk Minyatür Ekolü*, E.J. Grube'nin Tebliğinin tercümesi, Milletlerarası Birinci Türk Sanatları Kongresi, Ankara 19-24 Ekim 1959, Kongreye Sunulan Tebliğler, ss.217-247, Ankara 1962.

38- *VIII-XII.Yüzyıllar Orta Asyasında Mimarî Abideler*, Y.Yaralov'un Tebliği'nin tercümesi, Milletlerarası Birinci Türk Sanatları Kongresi Ankara 19-26 Ekim 1959, Kongreye Sunulan Tebliğler, ss.401-407, Ankara 1962.

1963

39- *Matrakçı Nasûh*. Ankara 1963. AÜİF. Yayınları 43. (Bu kitap hakkında bkz. F. Taeschner, Der İslâm, Band 40 (1965), ss.416-417.).

40- *Muradî ve Eserleri*, Belleten, C.XXVII. Sayı 107 (Temmuz 1963). ss.453-466.

41- *Düşünce ve Kişilik Yoksunluğu*, Eğitim Hareketleri, IX, 98-100 (Şubat-Nisan 1963).

42- *Eleştirmede Ölçü*, Eğitim Hareketleri, IX.101-102 (1963).

43- Two New Illuminative Works of Matrakçı Nasûh. El Congresso Internazionale di Arte Turca, Venezia 26-29 Settembre 1963 pp. 133-136.

1964

44- *Türk Düşünce Tarihi ile İlgili Bir Kaç Not*, Ord. Prof. Sabri Şakir Ansay'a Armağan, ss. 49-58.

45- *Ferdî*, *The Encyclopedia of Islâm*, New Edition.II.p.880.

46- *Matrakçı Nasuh'un Minyatürlü İki Yeni Eseri*, Belleten, XXVIII. 110(Nisan 1964). ss.229-233.

1965

47- *Matrakçı Nasuh'un Hayatı ve Eserleri ile İlgili Yeni Bilgiler*, Belleten, XXIV, 114 (Nisan 1965), ss.329-354.

48- *Celâl-zâde Salih'in Süleyman-nâmesi*, İlâhiyat Fakültesi Dergisi, XIV.ss.1-12.

1967

49- *İslâm Medeniyeti*, Radyo Konuşmaları, Ankara 1967, 1-3.

50- *İslâm Medeniyetinin Batıya Tesiri*, Radyo Konuşmaları, Ankara 1967, 4-6.

1971

51- *İslâm Tarihi Dersleri*, Ankara, 1971, AÜİF. Yayınları 101.

52- *İslâm Düşüncesi ve Tarihdeki Yeri*, 2. bs., Ankara 1971.

53- *Some Important Monuments of Seyitgazi Region*, IV. éme Conges Interntional d'Art Turc, Aix-en-Proverce, 10-15 Septembre 1971.

54- *Kâbid*, Encylopadiea of Islam, New edition.

1975

55- *Yılbaşı, Noel ve Takvimler*, Eğitim Hareketleri, C.20, Sayı: 234-235 (Ocak-Şubat), ss.2-4.

56- *An Ottoman Historian of the xvith Century: Nasûh al Matrâkî and his Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i Irâkeyn and its ikportance for some 'Irâkî cities*,

International Congress for History, Baghdad. 23-28 March 1973, published in Turcica, Revue d'Etudes Turques, VII (1975). pp. 179-187.

57- *Notes on the Religious History of the Period of Suleymân the Magnificent (1520-1566)*, International Congress for History of Religions, Lancaster, England 15-22 August 1975. published in Pye and Mc Kenzie (eds), *History of Religions*. Leicester. 1980.

1976

58- *Nasûhü's-Silâhî (Matrakçı) Beyân-ı Menzil-i Sefer-i Irâkeyn-i Sultân Süleyman Han*, Önsöz, Giriş, Çeviriyazı, Notlar ve Dizinler ile Tıpkıbasım Yayına Hazırlayan: H.G. Yurdaydın. Ankara 1976.

59- *Matrakçı Nasûh'a Göre İstanbul-Budapeşte Arası Menzilleri*, VIII. Türk Tarih Kongresi, Ankara 11-15 Ekim 1976.

1977

60- Prof. Dr. A.J. Toynbee, *Turkey and Turkish Historians*, Toynbee's Memorial, Baghdad. 1977. Published by Union of Arab Historians. A.J. Toynbee Presentation volume. pp. 26-31. Baghdad 1979.

1978

61- *Kanunî Döneminin Ünlü Silahşör ve Bilim Adamı Matrakçı Nasuh*, Silahlı Kuvvetler Dergisi, sayı 268 (Aralık 1978).ss. 58-73.

62- *Dinler Tarihi*. Doç. Dr. Mehmet Dağ ile Ankara 1978.

1979

63- *Balkanlarda Türkçe Yer Adları*, IV. Congres International des Etudes du Sud-Est European, Ankara 1979.

1981

64- *Non-Muslims in Muslim Societies: The Historical View*. Journal of the Institute of Muslim Minority Affairs, III/1. King Abdulaziz University, 1981, ss.183-188.

65- *Madrid Millî Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazmalar (Los Manuscritos Turcos en la Biblioteca Nacional de Madrid)*, Madrid, 1981.

66- *Türk-İslâm Kültürüne Giriş*, Diyanet Dergisi. 1981 Yıllığı, Hicret Özel Sayısı, 249-283.

1982

67- *İslâm Tarihi Dersleri*, 2.baskı, Ankara 1982.

1983

68- *Devlet ve Din, Halifelik ve Laiklik*, İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXVI.s. 173-181. Ankara 1983.

1984

69- *Gens, Animaux, Osieaux et Iradition Littéraire*, Voria Turcica IV, Comité International d'Etudes Pre-Ottomanes et Ottomanes, Vith. Symposium, Cambridge Irst-4th July 1984. pp.225-230.

70- *Matrakçı Nasuh, Akdeniz ve Karadeniz*, "XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Türkler, Akdeniz ve Karadeniz" konulu sempozyum, Ankara 17-18 Ekim 1984.

1985

71- *İslam Devletlerinde Müslüman Olmayanların Durumu*, İlahiyat Fakültesi Dergisi. XXVII, s.97-110, Ankara 1985.

72- *XVIII. Yüzyıla ait İlginç Bir Mahkeme Hükümü*, Belleten, XLVIII.sayı 189-190, s.257-270, Ankara 1985.

1986

73- Goodrich. Thomas D., *Osmanlı Amerika Araştırmaları: XVI.Yüzyıla Ait Tarih-i Hind-i Garbî Adlı Eserin Kaynakları ile İlgili Bir Araştırma*. Belleten, Cilt XLIX, Sayı. 195 (Aralık 1985) 1986 yılında yayımlanmıştır. ss.667-691.

1987

74- *Hezarfen Hüseyin Efendi Eserleri ve Devlet Yönetimi ile İlgili Düşünceleri*, Tarihte Türk Devletleri, Ankara, 1987, c.II, s.663-670.

1988

75- *Türkiye Tarihi*, C.II (Osmanlı Devleti: 1300-1600), *Düşünce ve Bilim Tarihi*, s. 147-209, İstanbul 1988.

76- *Türkiye Tarihi*, c.III (Osmanlı Devleti: 1600-1839),-*Düşünce ve Bilim Tarihi*, s.249-317, İstanbul., 1988.

1994

77- *Alaçehir Kadısı Veysî Efendi (1561-1628)'nin İlginç Bir Fetvası*, VII. CİÉPO Sempozyumuna Sunulan Bildiri, VII. CİEPO Smpozyumu Bildiriler, Avl. 1994, s.269-274.

1996

78- *Importance of the Malazgirt Victory for the Islamic Countries*, Erdem, c.IX, S. 25 Aydın Sayılı Özel Sayısı I(Ankara Mayıs 1996), 443-451.

1998

79- *"İlahiyat (Dinbilim)"*, Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Bilim "Sosyal Bilimler", Ankara, 1998, c.II, s.227-237.

1999

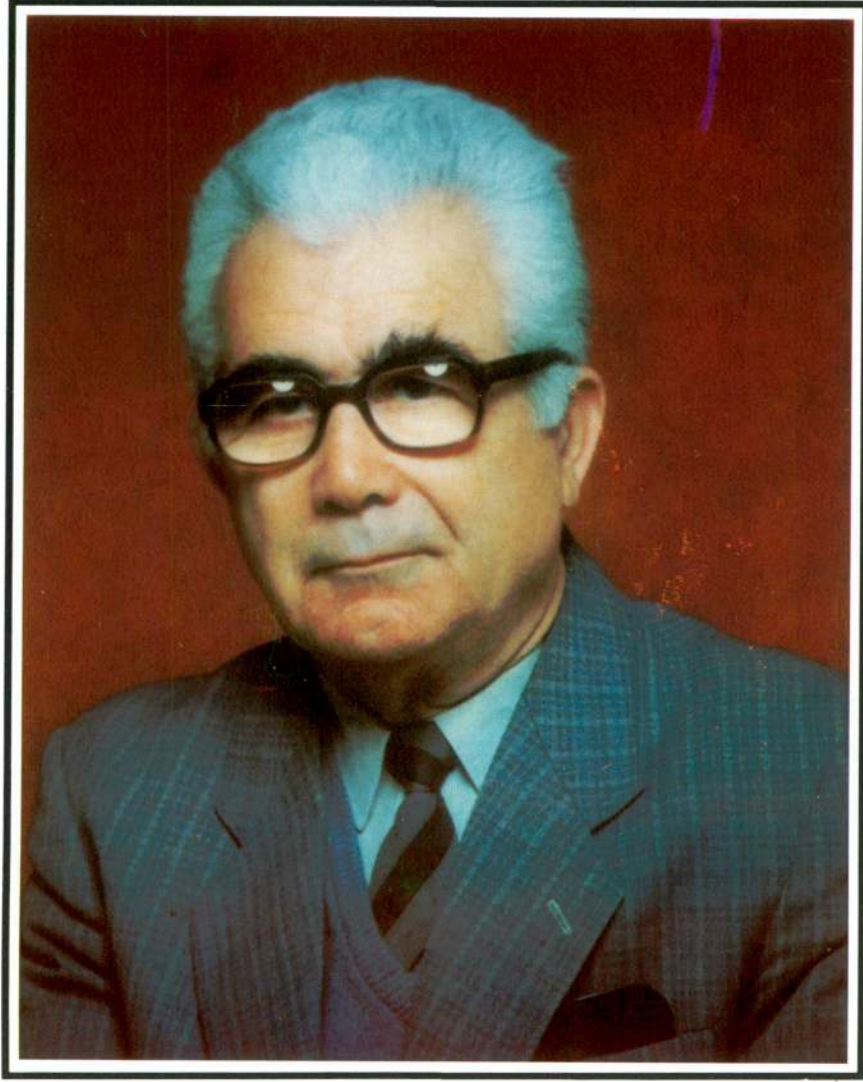
80- *Mana ve Marifet Sahibi Bir Üstad: Matrakçı Nasuh*, Sanat Dünyamız, S.73 (İstanbul 1999), s.135-139.

81- *Osmanlılarda Felsefe*, Mülkiye c.XXIII, S.218 (Ankara Eylül-Ekim 1999), s.21-45.

82- *Seyitgazi Bölgesinin Bazı Önemli Abideleri*, İslâmî Araştırmalar, c.XII, S. 3-4 (Ankara 1999), s.243-246.

83- *Kanuni Sultan Süleyman Döneminin Ünlü Silahşör, Bilim ve Sanat Adamı:Matrakçı Nasuh*, Osmanlı, Ankara, 1999, c.VIII, s.114-122.

84- *Son Dönem Osmanlı Toplumsal ve İktisadi Gelişmeleri*, VI. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi, (Ankara 17-19 Kasım 1999), baskıda.

Prof. Dr. Hüseyin Gazi YURDAYDIN
(10.7.1923-26.12.1999)

